

democraat

JAARGANG 10
NUMMER 4
MEI
1977

uitgave: politieke partij democraten'66

DEMOCRATEN KOM OP!

Bij het verschijnen van dit nummer van de Democraat scheiden nog slechts een tiental dagen ons van de verkiezingsdag van 25 mei.

In die tien dagen kan er nog veel gebeuren.

Onze kandidaten en andere topfiguren uit de partij zullen dag in dag uit in de weer zijn de beginselen en programpunten van de partij uit te dragen en te verdedigen. Dat is vanzelfsprekerd en goed, maar voldoende is het niet.

Voor het welslagen van onze verkiezingsactie is het een noodzaak dat alle ruim 5600 leden van onze partij al hun vrije tijd die tot hun beschikking staat aan D'66 offeren. Jullie allen, partijgenoten, moeten nu de straat op met de kiesschijf, met de folders, met de briefkaarten, met de zaadzakjes, met de lucifers, kortom met al die middelen die de campagnecommissie jullie ter beschikking heeft gesteld (of die middelen die je zelf hebt bekostigd).

En achter de ramen van de huizen waar D'66-ers wonen en ook achter de ramen van huizen waar hun familie, vrienden en bekenden wonen dient nu de kop van Jan Terlouw te hangen voor zover dat tot nu toe door een misverstand nog niet het geval was.

Vanaf heden dienen er overal in het land zoveel van deze Terlouwkoppen te verschijnen dat Jan er zelf draaierig van wordt!

Kortom Democraten, jong en oud, stort je allen in de verkiezingsstrijd!

Politiek is een hartstochtelijke zaak, zelfs voor redelijke mensen.

Laat dan het vuur in je hart, Democraten, oplaaien voor de vrijheid en de gelijkheid van alle mensen en het recht van een ieder op levensgeluk, ook voor hen die na ons komen, zoals dat zijn neerslag heeft gekregen in ons program en zijn inspiratie kreeg uit onze beginselen.

De inzet van geen enkele vrouw of man uit onze partij kan van nu tot 25 mei gemist worden.

Daarom : DEMOCRATEN KOM OP!

H.J. Zeevalking

**secretariaat : Javastraat 6, Den Haag
telefoon : 070 - 453271 en 467188**

uit de rede van **AAR DE GOEDE**

gehouden op een verkiezingsbijeenkomst
in Rotterdam op 24 maart 1977.

De dingen die mij in de afgelopen 10 jaar van D'66 sterk hebben geboeid, waren niet alleen het streven naar gezondmaking van ons zieke en vermoeide politieke bestel, maar niet minder het langere termijn-denken met betrekking tot de maatschappelijke ontwikkeling. De allereerste motie die D'66 in de Tweede Kamer indiende - ik heb die mogen toelichten en verdedigen (het was in april 1967) - betrof de noodzaak tot meerjarenplanning; toen verworpen, nu in zijn uitwerking aanvaard. De Miljoenennota, met meerjarige perspectieven, nu ook de meerjarencijfers voor de sociale verzekeringen, de nota over de Nederlandse economie, weerspiegelen de noodzaak daarvan en houden ons veelzeggende konklusies voor.

Want het is duidelijk dat mede als gevolg van een verbeterd inzicht in wat ons te wachten staat, een slagvaardig en - wat m.i. veel belangrijker is - een veranderend beleid in de komende jaren noodzakelijk wordt.

Nederland heeft een ongekende welvaartsstijging in de afgelopen periode achter de rug. Ons nationaal inkomen steeg van f. 40 miljard 15 jaar geleden tot meer dan f. 200 miljard nu. We groeien reëel zo'n procent of 6 per jaar. Die groei is nu gehalveerd!

De overheidsuitgaven groeiden in 20 jaar van enkele miljarden tot f. 86 miljard in 1977. Daarmee konden leuke dingen - niet alleen voor linkse mensen - worden gedaan, maar het is afgelopen met de fantastische stijging die we konden aanbrengen. En dat betekent "iets" voor de jaren die komen, niet alleen voor de mensen, maar zeker voor de politiek, het gedrag van de partijen, de strijd om de herverdeling van het bestaande - die immers veel moeilijker is dan praten over de verdeling van steeds meer - zal heviger zijn.

De sociale voorzieningen - 20 jaar geleden enkele honderden miljoen kostend, vergen nu f. 55 miljard. Daarmee is een schitterend gebouw van sociale zekerheid opgetrokken, maar deze bouw loopt wel af. Onze welvaartsstaat werd niet alleen mogelijk door een sterke economisch groei, een rechtvaardiger verdeling werd ook bereikt door een gigantische verschuiving van de particuliere sector naar de kollektieve voorzieningen. In 20 jaar werd de druk van belastingen en premies verzaard van 32% naar bijna 55%. Maar naarmate we dichter naar de 100 schuiven, wordt de weerstand groter en m.i. terecht. Mijn opvatting is dat de 1% drukstijging voor de komende regeerperiode eigenlijk al te hoog is. Het omlaag brengen tot die 1% was het afgelopen jaar al moeilijk genoeg - zeker politiek. Het noodzakelijkerwijze verder omlaag brengen daarvan - en omstreeks 1980 zullen we daarmee vrij ver gevorderd moeten zijn - zal grote spanningen geven. Want waar de economische groei beduidend is afgenomen, waar de

drukstijging moet gaan dalen, waar de aardgasbaten zullen gaan teruglopen, waar het aantal niet-aktieven zal blijven toenemen, het draagvlak van onze economie - ook door internationale ontwikkelingen - zich versmalt, waar onze opdracht tot grotere inspanningen voor de Derde Wereld ons meer offers zal vragen, daar zullen de leuke dingen voor de mensen - en vooral voor de politici! - minder voor het oprapen liggen dan in de voorbije periode. Dat vereist een ander beleid, een andere mentaliteit ook. Het mondig worden van burgers zal verder moeten gaan, de demokrativering, niet alleen in onze politieke instellingen, maar veel meer ook in het bedrijfsleven, de onderwijswereld, de krijgsmacht, de verschillende gemeenschapsvormen, zal nieuwe impulsen moeten krijgen, want de burger zal het niet alleen moeten weten wat er gebeurt en niet gebeurt, hij zal het ook moeten kunnen aanvaarden.

TELEVISIE

12 mei NED. 2 18.40-18.50

**19 mei NED. 1 voor het
laatste journaal**

RADIO

13 mei HILV. 2 19.00-19.10

BELEIDSPROGRAM 1977 - 1981

Begin mei ontvingen de leden het beleidsprogram 1977 - 1981, uitgave april 1977.

Helaas zijn door een samenloop van omstandigheden in deze versie een aantal onvolkomenheden niet gecorrigeerd.

Het bestuur betreurt dit en zal ervoor zorgen dat deze fouten in de eerstvolgende uitgave worden hersteld.

De Democraat wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Hoofdbestuur van Democraten '66.

Losse nummers: Democraten '66, postbus 66 1966, Amsterdam of via het secretariaat.

Advertentietarieven: 1/1 pagina f 400.-
1/2 .. . 240.-
1/4 .. . 160.-
1/8 .. . 100.-

Eindredacteur/opmaak: P.W. van Baarsel

Druk: F. Coene, Den Haag

ledenwerving

Vanaf onze wedergeboorte op 6 november 1976 is ons ledental fors gestegen van circa 950 tot 5950 (op 1 mei 1977) Op zich is dit een aardig succes, want ook daardoor beschikken wij over meer geld om onze verkiezingscampagne te voeren en het landelijk secretariaat te laten draaien. Immers hoe meer leden, hoe meer contributie. (Als de leden tenminste snel hun contributie betalen!)
 Hoewel nieuwe aanmeldingen nog steeds dagelijks binnenkomen, moeten wij toch constateren dat de groei terugloopt. Dat is jammer, vooral in de regio's waar wij toch al niet dik in de leden zitten. Stegen wij aanvankelijk met ruim 1000 leden per maand, nu is het teruggelopen tot circa 500 per maand. Wij moeten er dus iets aan doen om te zorgen, dat de

ledenaanwas niet verder daalt en zelfs weer gaat stijgen. Waarom kunnen wij op 25 mei 1977 geen 6666 leden hebben? Als wij tussen 6 november 1976 en 5 februari 1977 ruim 3400 leden en bijna 90.000 handtekeningen konden werven, moeten wij toch in staat zijn in hoog tempo door te gaan.
 De straataktie met de D'66 KIESSCHIJVEN is ook voor ledenwerving ideaal. Uit de ledentelling voor de adviesraad is over-duidelijk gebleken, dat sommige regio's relatief een gering aantal leden hebben t.o.v. de bevolkingsomvang. Wonen er in deze regio's minder democraten? Mensen, laten wij onze inspanningen voortzetten, want andere kleine of middelgrote partijen hebben ook meer leden

DEMOCRATEN KOM OP
 OP NAAR MINSTENS 6666 LEDEN

SPREEKBEURTEN en FORUMDISKUSSIES D'66

<u>datum</u>	<u>spreker</u>	<u>plaats</u>	<u>vorm</u>	<u>tijd</u>
13/5	Jan Terlouw	Den Haag, D'66 bijeenkomst, Amicitia, Westeinde	lezing	20.00
	L.J. Brinkhorst	Arnhem, JOVD-bijeenkomst, Bovenzaal Muis Sacrum, Velperplein	lezing	20.00
	J. Glastra v. Loon	Velsen-Noord, D'66 bijeenkomst, Zaal de Schouw	lezing	20.00
	S. Schuyer	Zwolle, School de Sprankel, Westerland 40	forum	9.00
	E. Nypels	Zeist, D'66 bijeenkomst, Figi Alfatheater, 't Rond 3	forum	20.00
	mw. I. Lambers	Groningen, forum voor alle middelbare scholen	forum	10.30
	J. v. d. Hazel	Maarsse, Oldenhof, Iskerkweg 1	forum	20.00
	mw. T. de Gier	Venraij, Sociëteit Free Wheeling, Hoenderstraat 10	forum	12.30
14/5	Jan Terlouw	Diemen, D'66 bijeenkomst		
	L.J. Brinkhorst	Voorschoten, politieke markt in centrum bij Schoolstraat	pol. markt	10.00
	J. Glastra v. Loon	Hilversum, Jongerenmanifestatie, Feesthal, Vaartweg, t.o. Boomberglaan	forum	20.00
	mw. R. v. d. Scheer	Arnhem, De Korenbeurs, Korenmarkt, Jongerenproblematiek	forum	20.00
	mw. I. Lambers	Sneek, werkbezoek, 's avonds in Cultureel Centrum	lezing	mid.+ avond
	J. ten Brink	Sneek, D'66 bijeenkomst, Cultureel Centrum	lezing	20.00
	J. v. d. Hazel	Gorkum, De Kolfbaan	forum	14.00
	mw. A. Desain	Rijswijk, politieke markt op de Oude Markt, t.o. de Hervormde Kerk	markt	11.00
16/5	Jan Terlouw	Enschede, werkbezoek, 's avonds verkiezingsbijeenkomst in Congresszaal van de Twentsche Schouwburg	lezing	middag 20.00

	L.J.Brinkhorst	Delft,D'66 bijeenkomst, Stadsdoelen,Verwersdijk	forum	20.00
	J.Glastra v.Loon	Cuyck,Schouwborg, (met v.d.Doef,Kroes-Smit)	forum	20.00
	E.Nypels) mw.E.Wessel)	Haarlem,D'66 bijeenkomst	lezing	20.00
	mw.S.Bischoff v. Heemskerck	Dordrecht,Nolensweg 1	markt	19.30
	C.Mertens	Amsterdam,Amsterdamsch Studenten Corps, Raamgracht 6-8	forum	20.00
17/5	Jan Terlouw	Rotterdam,sociëteit Asker,Haring- vliet 94,D'66 bijeenkomst	lezing	20.00
		Leiden,D'66 bijeenkomst	lezing	21.30
	L.J.Brinkhorst	Breukelen,Kasteel Nijenrode, Debat met VVD-er Jakobse	debat	20.00
	J.Glastra v.Loon	Bodegraven,D'66 bijeenkomst, 't Wagewiel,Kerkstraat/Kerkplein	lezing	20.00
	H.Zeevalking	Huissen(Gld.), D'66 bijeenkomst	lezing	20.00
	mw.E.Wessel	Leiden,School v.Middelbaar Beroeps- onderwijs De Lock, Hooglandse Kerk- gracht 20	forum	9.30.
		Leiden,sociëteit Catena, Kaiserstr.9	forum	20.00
	E.Nypels	Nijmegen,Scholengemeenschap, Berg en Dalseweg 81	forum	19.30
	D.Eisma	Nunspeet,D'66 bijeenkomst, Hotel Veld-en Boschzicht,Spoorlaan	lezing	20.00
	mw.Lambers) A.Bestman)	Appingedam,Kafé Cirkel, Gouden Pand 21	pol.kafé	20.00
	J.v.d.Hazel	Doetinchem,Kemenade Instituut,School voor Kleuterleidsters	pol.kafé	14.00
	J.de Lange	Abcoude,Milieu en politiek,Diskussie met VVD-Statelid,'t Hoog,Kerkplein 32	debat	20.00
	A.Nuis	Rijssen,(O.),Stadhuishal,Schild 1	forum	20.00
	mw.M.van Beek	Leidschendam,centrum Duivenvoorde	lezing	20.00
	mw.I.Schoutsen	Amsterdam,Paradiso,Weteringschans 6-8, Collectieve Voorzieningen	forum	20.00
	mw.N.van Lijf	Hengelo(O.),MTS,Industrieplein 2	forum	15.00
	J.v.d.Hazel	Lochem,	lezing + markt	20.00
	regio	Heemskerck,Buurthuis Zandkraai, Händelstraat 93	markt	19.30
18/5	H.Zeevalking	Assen,werkbezoek, TS avonds verkiezingsbijeenkomst		middag+ avond
	A.de Goede	Lelystad,Wijkgebouw De Kempenaar, "De financiële kant van de landbouw"	lezing	20.00
	mw.E.Wessel	Leiden,Chr.Scholengemeenschap, Schubertlaan 133	forum	12.00
	C.Mertens) A.Martini)	Amsterdam,Montesori Lyceum,Lowaard 1	pol.dag	9.00

zie verder blz 11

REGIO	CONTACTPERSONEN
GRONINGEN	1. D.M. Pegtel, Mellensteeg 37, Haren, tel. 050-345069 2. G. Mik, Quintuslaan 3, Groningen, tel. 050-255778
FRIESLAND	1. H.v.d. Kriek, Breedstraat 49, Leeuwarden, tel.05100-28538 2. L. Schotel, Meulestraat 30, Wolvega, tel.05610-4059
DRENTHE	1. J.P. Hamaker, Lhee 23, Dwingeloo, tel.05219-7229 2. J.P.F. Mulder, Eikenlaan 23, Peize, tel. 05908-33014
N.W. OVERIJSEL	1. H.S. Wassink, Hoge Hondtstraat 168, Deventer, tel.05700-23899 2. E.C. Reinhardt, Bitterstraat 62, Zwolle, tel.05200-16506
TWENTHE	1. N. van Lijf-van Leeuwen, Lasondersingel 86, Enschede, tel.053-353116 2. S. Tattersal, Park de Kotten 203, Enschede, tel.053-351188
VELUWE	1. B. Zweers, Beekweide 39, Epe, tel. 05780-2736 2. R. van Zeijst, Kerklaan 49, Apeldoorn, tel.055-213013
ARNHEM/ACHTERHOEK	1. J. Feenstra, Cattepoelseweg 206, Arnhem, tel.085-424248 2. J. v.d. Hazel, Zonnege 07-8, Zevenaar, tel.08360-30735
NIJMEGEN/BETUWE/GENNEP	1. P. Wessels, Voorhoevepark 22, Gennep, tel. 08851-2580 2. F. Schiks, Koningsmantelhof 18, Nijmegen, tel. 080-550447
UTRECHT	1. S.J. Röhner, Obbinklaan 48, Utrecht, tel. 030-715002 2. M. Huisman-Vendrik, Gayennedreef 52, Utrecht, tel.030-620582
ZUID.IJSSELM.POLDERS	1. B.H. Wooldrik-Holter, Langezand 147, Lelystad, tel.03200- 26697 2. B.M. van Dam, Wijngaard 212, Lelystad, tel. 03200-40090
AMSTERDAM/GOOI	1. J. van Marissing, Westerstraat 266, A'dam, tel.020-236686 2. J. Boerstoeel, Lutherhof 4, Hilversum, tel.035-48671
KOP VAN NOORD-HOLLAND	1. J. Vlug, Dorpstraat 860, Oud-Karspel, tel.02260-4000 2. L. Beerlings, Gruttolaan 91, Schagen, tel.02240-4749
KENNEMERLAND	1. J. Dekker, Kenaupark 11a, Haarlem, tel. 023-324780 2. A. van Geenhuizen, Bovenkruierstraat 15, IJmond-Uitgeest, tel.02513-12724
LEIDEN/BOLLENSTREEK	1. P.J.C. Alkemade, Fr.Halsstraat 15, Lisse, tel.02521-12847 2. B.O.J.R. Glaubitz, J. van Goyenkade 27, Leiden, tel.071-125295
DEN HAAG/GOUDA	1. C.M.Warburg-van Rijn, v.d.Aastr.59, Den Haag, tel.070-241396 2. J.Huygens, v.Trigtstr. 24, Den Haag, tel. 070-242761
RIJNMOND	1. J.W. Beumer, 's-Gravensingel 67, Rotterdam, tel.010-138559 2. F.A. Kortz, Ahornlaan 6, Rotterdam, tel.010-181450
DRECHTSTEDEN	1. B. Uyterlinde, Transmolen 54, Papendrecht, tel.078-52071 2. H. Bloemen, Oktant 135, Dordrecht, tel.078-77241
ZEELAND	1. J. Boogerd-Quaak, K.W. III-weg 2, Zaamslag, tel.01153-1618 2. C.A.M.M. van Elshout, Doornlaan 12, West-Souburg, tel. 01184-62686
WEST-BRABANT	1. M. Saelman, Dillenburgstr. 72, Breda, tel.076-651792 2. O. Heezemans, Noordstraat 40, Tilburg, tel.013-436831
OOST-BRABANT	1. R.L. Blik, Broerelaan 8, Eindhoven, tel.040-114828 2. J. Bruinsma, P.Donderstr. 58, Eindhoven, tel. 040-115763
NOORD-MIDDEN-LIMBURG	1. B. van Wijk, Keyzerbosch 18, Weert, tel. 04950-35048 2.
ZUID-LIMBURG	1. Th. A. Benden-Wegman, Beuzenradenweg 216, Heerlen, tel.045-415598 2. J. Panhuysen, Julianalaan 22, Beek, tel.04402-3591

JAN TERLOUW :

(Tekst radio-uitzending 13 april 1977)

Er bestaat een bloedig aandoend raadsel; u kent het misschien wel:

"Een auto, waarin een vader en een zoon zitten, rijdt tegen een boom. De vader is op slag dood, de zoon wordt naar een ziekenhuis gebracht. Er wordt een chirurg bijgehaald, maar die zegt:

"Deze jongen kan ik niet opereren. Het is mijn zoon."

Hoe kan dat?

Waarschijnlijk weet U het antwoord.

Maar toen u het raadsel voor het eerst hoorde, hebt u toen niet een poosje zitten piekeren?

Was de chirurg de stiefvader? Was hij een peetvader? Was hij de natuurlijke vader? Was hij de schoonvader? Vaders genoeg, terwijl de zaak dooieenvoudig is. De chirurg was natuurlijk de moeder van de jongen.

Onder chirurgen zijn veel meer mannen dan vrouwen. En toch is er geen natuurwet die zegt dat mannen voor dat vak geschikter zijn dan vrouwen.

Het is meer een kwestie van etiket, van brandmerk.

Met een man associëren we een baan, liefst een verantwoordelijke baan. Een vrouw associëren we met de keuken. Deze oude indeling sprak in vroeger tijden vanzelf. Toen leefden de mensen met drie generaties in één huis, er waren zes of zeven of tien kinderen per gezin, en moeder, permanent omringd door familie, had een vol en nuttig leven.

Nu leven we in 1977 en alles is anders.

De grootouders wonen apart, de verpleegzorg is overgenomen door het ziekenhuis, de school vangt de kinderen al jong op, stoken, water halen of voedsel zoeken is er niet meer bij. Het werk in huis is enorm vereenvoudigd. En vooral: het aantal kinderen per gezin liep terug. Het gemiddeld aantal kinderen per gezin is in ons land anderhalf. Met andere woorden, er zijn veel kleine gezinnen, met één of twee kinderen.

Een revolutie heeft zich voltrokken, een geluidloze revolutie. Als een vrouw jong trouwt en kinderen krijgt is ze vaak al tegen haar 40ste of 45ste weer alleen in huis. (Ik spreek nu over de vele vrouwen die, zolang ze een gezin hebben geen ander werk buitenshuis doen.) Zo'n vrouw heeft dan misschien nog wel 25 jaar voor zich, waarin ze zich voor andere zaken kan en wil inzetten. Doet ze dat niet, dan gaat ze zich geïsoleerd en nutteloos voelen. Iedereen heeft behoefte aan zinnig werk, daarbij je je vermogens en talenten kunt gebruiken en waarbij je contact kunt maken met andere mensen.

Er zijn ook vrouwen die het "runnen" van een gezin alléén niet een bevredigende taak vinden, zij verlangen naast hun werk thuis een andere baan.

En dan zijn er vrouwen die ongetrouwd zijn, of die geen kinderen hebben.

Voor al deze vrouwen is emancipatie nodig. Dat wil zeggen: vrijheid om zich te ontwikkelen naar eigen aanleg en mogelijkheid. (En daar hoort bij: vrij zijn in de keus thuis blijven of niet).

De vrijheid die deze vrouwen moeten krijgen, is het soort vrijheid dat D'66 voorstaat, de vrijheid van het individu. Daarom rekent D'66 het emancipatiebeleid tot een van haar belangrijke doelen. (Het is geen toeval dat bij de eerste veertien adspirant Kamerleden op de verkiezingslijst van D'66 ongeveer evenveel mannen als vrouwen staan.)

D'66 heeft geen speciale vrouwen-organisatie. We hebben zelfs nooit geteld hoeveel procent van onze leden vrouwen zijn, want er mag dan biologisch en misschien ook mentaal een groot verschil zijn tussen man en vrouw, maatschappelijk en politiek is er geen enkel verschil. En dus hebben we ook geen behoefte aan een vrouwenorganisatie in onze partij. We hebben immers ook geen mannenorganisatie.

En we zijn ook geen mannenorganisatie. We zijn een politieke partij van mannen en vrouwen.

Wij vinden dat het vanzelfsprekend moet zijn dat iemand met bepaalde talenten die talenten kan ontwikkelen en gebruiken in de maatschappij. En of dat een man of een vrouw is, dat heeft er niets mee te maken. Het is verspillend om talenten braak te laten liggen, alleen omdat er op de persoon, die die talenten bezit het etiket vrouw geplakt zit. Vanzelfsprekend zult u zeggen: en toch komt het nog dagelijks voor.

En omgekeerd zouden ook de mannen bevrijd moeten worden van hun etiket: "Dit is een man, dus moet hij slagen". Dat is ook een kant van de emancipatie.

Zoals er vrouwen zijn die zich in de competitie van het politieke of bedrijfsleven als een vis in het water voelen, zo bestaan er ook mannen, die opzien tegen de carrièredwang, die liefst een halve

baan zouden hebben, zodat zij meer thuis konden blijven, mannen die hun vrouw benijden, omdat zij het huishouden mag doen, mannen die meer uren willen hebben om vader te zijn. Omdat je van een bepaalde kunne bent, hoef je nog niet speciale dingen te kunnen.

Vrouwen, getrouwd of ongetrouwd, stoten in de werksfeer op allerlei discriminaties: fiscale, juridische en sociale maatregelen zijn voor haar ongunstiger dan voor mannen. Er is ook een soort onderwaardering voor haar werk; bij sollicitaties, benoemingen en promoties is ze duidelijk in het nadeel.

D'66 beschouwt het als vanzelfsprekend dat vrouwen in het maatschappelijk leven, in het arbeidsproces, de plaats gaan innemen waar ze recht op hebben. Dat zal een enorme invloed hebben op de arbeidsmarkt, de inkomensverdeling e.d. Daarom is ons wetenschappelijk bureau al geruime tijd bezig om te onderzoeken hoe bij de bestaande krappe arbeidsmarkt inschakeling van de vrouw mogelijk kan worden gemaakt. Er zal een totale herverdeling van alle werk nodig zijn en in de enige sector, waar nog groot gebrek aan man (en vrouw) kracht is, de dienstverlenende sector, zullen banen, en dan vooral halve banen gecreëerd moeten worden.

Emancipatie heeft ook te maken met de verhouding tussen de partners in een huwelijk of in andere samenlevingsvormen.

D'66 wil proberen te komen tot financiële onafhankelijkheid van de partners in een huwelijk. Kostwinnerschap zou eigenlijk alleen moeten slaan op de kinderen.

Wij zijn er voor om de alimentatieregelingen te veranderen, maar die hebben wel rechtstreeks te maken met kostwinnerschap en financiële onafhankelijkheid. En dus moeten we daar eerst aan werken.

D'66 is voor invoering van een weduwnaarspensioen. Maar niet alleen het huwelijk is heilig. Er bestaan andere, vaste relaties tussen mensen, even langdurig, even bestendig. (Of moet ik zeggen, even weinig bestendig). Wij zouden het erfrecht gewijzigd willen zien voor partners in een dergelijke vaste relatie, en we willen de discriminatie van andere vormen van samenleven dan huwelijk bij woningtoewijzing uitbannen.

Terug naar de vrouw. Gelijke ontplooiingsmogelijkheden en gelijke maatschappelijke kansen voor de vrouw is niet alleen rechtvaardig, de samenleving heeft ook behoefte aan meer bijdragen vanuit de vrouwelijke instelling.

Meer menselijkheid, een meer verzoenende bindende houding, minder polariserend, een directere, minder breedspakige benadering, het zou niet alleen in de politiek, maar ook in handel en industrie een bevrijdende invloed kunnen hebben, een invloed die gericht zal zijn op welzijn, eerder dan op welvaart.

Vorige generaties vrouwen knokten voor het vrouwenkiesrecht en het is treurig en ook onbegrijpelijk dat er nog zoveel vrouwen zijn, die niet eens de moeite nemen om te stemmen. Hun positie hangt immers af van hun stem. Stemmen is een machtsmiddel dat je moet gebruiken als je iets wilt bereiken. Stemmen is het wapen, waarmee vrouwen betere kansen voor zichzelf en haar gezin voor de toekomst kunnen veroveren.

Dus, dames, ga volgende maand stemmen.

En denk er eens over na of u niet D'66 zou stemmen.

D'66, onafhankelijk, ik zeg onafhankelijk van alle andere partijen, het redelijk alternatief.

D'66, de partij die vecht voor versterking van de democratische gezindheid in de samenleving, de democratische gezindheid van man én vrouw.

REGIO PLAATSELIJKE CONTACTPERSONEN

Groningen: Eemsmond : H.Smit, Woldweg 107, Appingedam, tel.05960-23622
Hogeland : J.Sjoerds, Borgweg 121, Winsum, tel.05951-2376
Hoogezand e.o.: P.Verberne, Campuslaan 19, Hoogezand, tel.05980-94249
Leek e.o.: A.Casemier, Oldebortweg 7, Leek, tel.05945-4926

Stadskanaal/Ter Apel: H.Kroote, De Wedde 60, Stadskanaal, tel.05990-2179
Winschoten e.o.: B.M.Dommering, Morigeweg 13, Blijham, tel.05976-1601
Zuidhorn e.o.: N.Geesing, Rietschans 4, Zuidhorn, tel.05940-3892

- Friesland: Damwoude: J.Wilman, Schwartzenbergstraat 13, Damwoude, tel.05111-1071
Drachten: K.M.Tiemes, Walta 16, Drachten, tel.05120-13164
Leeuwarden: E.H.Douwes Dekker, Kalmoes 37, Leeuwarden, tel.05100-81899
Sneek: mw.M.Visch, Bordine 30, Sneek, tel.05150-16481
Wolvega: J.Siersema, Stadhouderslaan 17, Wolvega, tel.05610-2318
- Drenthe: Assen e.o.: J.M. de Loos, N.Beetslaan 32, Assen, tel.05980-12316
Coevorden: C.J.C.Rietman, Linthorst Homanlaan 5, Coevorden, tel.05240-2493
Eelde/Paterswolde: J.Drenten, Kievitweg 20, Eelde, tel.05907-1889
Emmen: M.Augustein, Leemkoelen 31, Emmen, tel.05910-23347
Hondsrug: W.Schaffers, Markeweg 3, Annen, tel.05922-685
Hoogeveen e.o.: J. de Vries, Helios 244, Hoogeveen, tel.05280-70021
Roden/Norg/Peize: A.Jager, A.Schweitzerplantsoen 8, Roden, tel.05908-17205
Zuid-West-hoek (Meppel): A.M.Vermaat, De Hoek 10, Vledder, tel.05212-1715
- N.W.Overijssel: Blokzijl: S.Schaap, Duinweg 6A, Blokzijl
Dalftsen: E.J.A.de Kousenmaeker, Middenweg 2, Dalftsen, tel.05295-318
Deventer: W.Brinkman, Biesboslaan 1, Deventer, tel.05700-21775
Deventer: M.H.van Rhijn, Doornenburg 414, Colmschate, Deventer, tel.05706-1672
Epse: mw.G.M.v/d Elzen-Hollaar, Oude Larenseweg 71, Epse, tel.05759-2541
Hasselt: mw.M.C.Westenberg-van Wijnen, de Marke 46, Hasselt, tel.05209-2074
Hattem: C.F.van Oosten, Sanderspad 12, Hattem, tel.05206-3064
Emmeloord: P.van Zanten, Tjongerstraat 2, Emmeloord, tel.05270-2568
Kampen: C.D.van Veen, Winde 105, Kampen, tel.05202-6061
Olst: E.Boers, Tarwestraat 3, Olst, tel.05708-2345
Worp: J.de Rook, Rozenhofstraat 10, Worp, tel.05700-12884
Zwolle: R.van Loon, Geleen 92, Zwolle, tel.05200-44223
- Twente: Almelo/Wierden/Vriezenveen: A.H.Arts, Wierdensestr.36, Almelo, tel.05490-15326
Borculo/Eibergen/Neede/Groenlo: M.A.F.de Haas, Ruurloseweg 7, Borculo, tel.05427-2323
Borne: J.A.Jansen, Dingeldeinstraat 14, Borne, tel.05409-3874
Enschede: C.Cornelisse, Bruggertstraat 340, Enschede, tel.05428-2082
Haaksbergen: A.v/d Wiel-Bosch, Kroonprins 9, Haaksbergen, tel.05427-2270
Hengelo: A.A.Veldkamp, Spreeuwenstraat 26, Hengelo, tel.05400-19108
Hengelo/Stad-Delden/Ambt-Delden: H.W.Ubbink, Lansinkweg 50, Hengelo, tel.05400-2270
Oldenzaal/Losser/Denekamp/Ootmarsum/Weerselo/Tubbergen:
W.A. van Oss, J.van Burenlaan 123, Oldenzaal, tel.05410-5935
- Veluwe: Apeldoorn: R.van Zeyst, Kerklaan 49, Apeldoorn, tel.055-213013
Ede/Wageningen: C.Patist, v/d Waalsstraat 26'', Wageningen, tel.08370-16005
Epe/Vaassen: B.Zweers, Beekweide 39, Epe, tel.05780-2736
Hoevelaken/Nijkerk: S.Konijn, van Dedenlaan 16, Hoevelaken, tel.03495-5681
Nunspeet: mw.K.Geertsen, van Karnebeekstraat 13, Nunspeet, tel.03412-4885
Zutphen: W.Wagenaar, Deventerweg 156, Zutphen, tel.05750-14156
- Arnhem/Achterhoek: Arnhem e.o.: mw.E.Scheerder-Kaak, Postbus 3050, Arnhem
Doetinchem: C.W.Boon, Marsmanstraat 20, Doetinchem, tel.08340-30257
Winterswijk: A.Nuis, Woltseveenweg 94, Kotten bij Winterswijk, tel.05433-305
- Nijmegen/Betuwe/
Gennepp: Afferden (Lb): Toos de Gier, Langstraat 36, Afferden, tel.08853-1557
Beugen/Boxmeer: Els de Vaan, Oeffeltseweg 21A, Beugen/Boxmeer, tel.08856-1588
Cuijk: Rein Hartings, Marterrevier 12, Cuyk, tel.08850-4066
Mook: Els Oldenhavé, Eikenlaan 43, Mook, tel.08896-3184
- Utrecht: De Bilt: J.v/d Kolk, Dr.Letteplein 18, De Bilt, tel.030-762065
Doorn: H.L.v/d Wende, Gezichtslaan 4, Doorn, tel.03430-5204
Utrecht: W.L.C.Rutten, Julianalaan 3, Utrecht, tel.030-515993
IJsselstein: H.A.Kolkman, Tereskowahof 8, IJsselstein, tel.03408-2862
P.v/d Hoeven, Muntstraat 5, Wijk bij Duurstede, tel.03435-2719
- Amsterdam/'tGooi: Aalsmeer: J.W.v/d Scheer, Oosteinderweg 234, Aalsmeer, tel.02977-27714
Amstelveen: mw.Jongeling, Trompenburg 25, Amstelveen, tel.020-416215
Bussum: A.N.M.Berendsen, M.Philipslaan 6, Bussum, tel.02159-18556
'sGraveland: W.H.P.v/d Klift, Leeuwenlaan 287, 'sGraveland, tel.035-60103
Hilversum: J.W.M.Ligthart, Bonifaciuslaan 136, Hilversum, tel.035-48174
Hilversum: mw.M.Veerman-Nijhuis, Borneolaan 38, Hilversum, tel.035-13772
Huizen: T.van Horen, Tijm 29, Huizen, tel.02152-51132
Kortenhoef: R.J.Bloemers, Egidius Blocklaan 65, tel.035-61564
Landsmeer: H.Jaspers, Lisstraat 19, Landsmeer, tel.02209-3015
Laren: F.W.J.Mansvelt Beck, St.Jansstraat 44, Laren
Monnickendam: mw. de Jong, Weerder 10, Monnickendam, tel.02995-4441
Muiderberg: Y.I.v.Wagensvelt-Drukker, N.Ruyskade 6, Muiderberg, tel.02942-1984
Weesp: J.M.Anthonisse, Gemeenschapspolderweg 313, Weesp, tel.02940-14196
Zaanstad: K.Blonk, Zaanstad, Oostdorsch 124, tel.075-177977
Diemen: R.van Leeuwen, Pr.Beatrixlaan 92, Diemen, tel.020-992873
- Kop v.N.Holland: Alkmaar: A.T.Bonsema, van der Lekstraat 88, Alkmaar, tel.072-13363
Bergen: J.den Tex, Vincent v.Goghweg 3, Bergen, tel.02208-3225
Bovenkarspel: H.Meinders, Hertog Albrechtstr.275, Bovenkarspel, tel.02885-2325
Castricum: P.Clausing, J.v.Galenstraat 14, Castricum, tel.02518-52063
Groot-Schermer: W.F.Boelsums, Menningweerdijk 4, Groot-Schermer
Heerhugowaard: A.Icke, v/d Helstlaan 4, Heerhugowaard, tel.02207-14575
Heilo: A.H.Hoogland, Hogeweg 19, Heilo, tel.072-30724
Den Helder: H.S.Mosk, Jan Verfaillweg 200, Den Helder, tel.02230-27488
Den Hoorn: G.J.v/d Kloet, Naalrand 4, Den Hoorn, tel.02226-467
Opmeer: mw Jaspers, Planetenhof 2, Opmeer
Schagen: mw.L.Beerlings, Gruttolaan 91, Schagen, tel.02240-4749

School: G.le Belle, Eschdoornweg 33, School 1, tel.02209-1967
Slootdorp: T.van Leuveren, Dr.Smeengestraat 52, Slootdorp
Texel: Fam.Hennink, Bosrandweg 519, Texel, tel.02228-323
Wijde Wormer: T.J.Veldeman, Zuiderweg 40, Wijde Wormer

Kennemerland: Aerdenhout/Bentveld: mw.Smink-de Vries, Lt.gen.Foulkeslaan 8,Aerdenhout, tel.023-246119
Bennebroek/Vogelenzang:Q.J.A.van Trig, Zwarteweg 14, Bennebroek, tel.02502-6182
Beverwijk: H.Broekhuis, Ligusterhof 1, Beverwijk, tel.02510-26687
Driehuis: P.A.v/d Brandhof, Hofdijklaan 61, Driehuis, tel.02550-15493
Haarlem-N.: P.C.A.Captijn, Duinoordstr.33, Haarlem, tel.023-267353
Haarlem-Z.: A.Lafeber, Eindhovenstr.20, Haarlem, tel.023-326459
Haarlem-Schalkwijk: W.A.M.Paap, Engelandlaan 944, Haarlem, tel.023-340972
Heemskerk: Frank Baas, Luxemburglaan 549, Heemskerk, tel.02510-40380
Heemskerk: Karel Nieuwenhuis, Luxemburglaan 567, Heemskerk
Heemskerk: Jaap Nijssen, Seinestr.9, Heemskerk, tel.02510-34009
Heemskerk: Jelly Roorda-v/d Boom, Vogelven 24, Heemskerk,tel.02510-33584
Heemstede: mw.M.Lindeboom-Mous, Frans Lisztlaan 27,Heemstede,tl.023-282478
Overveen/Bloemendaal:J.M.de Wit, Regentesselaan 36, Haarlem, tl.023-326005
Zandvoort: mw.Th.Robbers-v.Oosten, Emmaweg 4, Zandvoort, tel.02501-2813

Leiden/Bollen-
streek Alphen: E.J.Karel, Marsdiep 67, Alphen, tel.01720-21126
Hillegom: J.Wotte, V.v.Goghsingel 8, Hillegom, tel.02520-15750
Katwijk: O.Gaarlandt, Asterstraat 192, Katwijk, tel.01718-73819
Leiden: M.Witteveen, Groenhovenstr.9, Leiden, tel.071-124217
Leiderdorp: mw.G.Strijers, Wilhelminastr.4, Leiderdorp, tel.071-895036
Lisse: D.v.Slogteren,v.Böninghausenlaan 39,Lisse, tel.02521-13261
Nieuwkoop: P.van Yperen, Dorpstraat 12, Nieuwkoop, tel.01725-2119
Noordwijk: A.Andreas, Beatrixstraat 4, Noordwijk, tel.01719-13479
Oegstgeest: mw.H.Dijkstra, Hofdijk 53, Oegstgeest, tel.071-150095
Roelofarendsveen: D.Klerkx, Gruttohof 24, Roelofarendsveen. tl.01713-4131
Sassenheim: M.Kloos, Narcissenlaan 56, Sassenheim, tel.02522-12965
Ter Aar: J.Bolten, Oostkanaalkade 9, Ter Aar, tel.01722-3063
Voorhout: G.van Blokland, Jan Steenlaan 27, Voorhout, tel.02522-10594
Voorschoten: H.P.Smits, B.Zweerslaan 10, Voorschoten, te.01717-5744
Zoeterwoude: C.Th.Smit, J.A.de Gravenlaan 1, Zoeterwoude, tel.01715-2868

Den Haag/Gouda: Ammerstol: A.de Jong, Lekdijk 124, Ammerstol, tel.01825-1779
Bergambacht: W.M.den Dulk, Zuidbroek 148, Bergambacht, tel.01826-262
Bodegraven: Rob Stoutjesdijk,Elzenhof 27, Bodegraven, tel.01726-14086
Boskoop: A.O.W.Bemelmans, Kalverdans 18, Boskoop, tel.01727-2790
Delft: Annie Vroom, Rooseveltlaan 84, Delft, Tel.015-563154
Gouda: H.R.Muller, Plataanstraat 16, Gouda, tel.01820-22208
Gouda: A.de Liefde, Catharinahoeve 24, Gouda, tel.01820-20289
Gouda: mw.H.C.Kooyman-Tibbles, Turfmarkt 142, Gouda, tel.01820-21014
Gouda: J.van Manson, Joubertstraat 56, Gouda, tel.01820-21415
Gouda: Ronald Verhagen, Bleulandweg 134, Gouda, tel.01820-24923
Haastrecht: C.Reichard, Hoogstraat 19, Haastrecht, tel.01821-1440
Leidschendam: Arjan Hamburger, Spechtlaan 385, Leidschendam, tel.070/270851
Moerkapelle: W.Micke, Rottedijk 2, Moerkapelle, tel.01793-2227
Moordrecht: mw.R.Drijver-v/d Hoeven, Ooststringdijk 3, Moordrecht
Reeuwijk: M.J.L.Albersen, Beyerenstraat 1, Reeuwijk, tel.01829-3129
Rijswijk: Itty Lotz, Steenvoordelaan 107, Rijswijk, tel.070-932936
Schoonhoven: J.A.P.W.Willems, Ampèrelaan 45, Schoonhoven,tl.01823-4239
Stolwijk: S.Hyenga, Bovenkerk 51, Stolwijk, tel.01824-2034
Voorburg: Poli Bloem, Oosteinde 33, Voorburg, tel.070-862255
Waddinxveen: Hans Barth, Mozartlaan 8, Waddinxveen, tel.01828-2647
Wassenaar: J.J.A.Janssen, Storm 51, Wassenaar, tel.01751-17187
Wassenaar: D.Jansz, van Montfoortlaan 6, Wassenaar, tel.01751-16429
Wassenaar: R.A.Nieuwenhoven, van Duivenvoordelaan 129, Wassenaar, tel.01751-16978
Woerden: A.R.Everts, Meerkoetlaan 7, Woerden, tel.03480-13792
Zevenhuizen: mw.C.J.M.de Jong-van de Laar, Hazeveld 5, Zevenhuizen, tel.01802-2274

Rijnmond: Bleiswijk: A.Roelfzema, Rembranctlaan 25, Bleiswijk, tel.01892-5543
Brielle: mw.T.Baghus-de Graaf, Brigantijn 17, Brielle, tel.01886-4632
Capelle a/d IJssel: mw.A.E.Rekking-den Hertog, Bongerd 61, Capelle a/d IJssel, tel.010-510016
Maassluis: N.R.van Dijk, Nachtegaallaan 16, Maassluis, tel.01899-15440
Rhoon: mw.G.P.de Vries-Dekkers, D.deHaanstr.15, Rhoon, tel.01890-8544
Schiedam: H.M.J.Bonzet, Griegplein 75, Schiedam, tel.010-705710
Spijkenisse: F.Serlier, A.v.Bronckhorstlaan 181, Spijkenisse, tel.01880-16750
Vlaardingen: J.M.de Groot, Mr.L.A.Kesperweg 5b,Vlaardingen,tl.010-349071

Zeeland: Schouwen/Duiveland: P.Verschuur,Platteweg 28, Scharendijke,tl.01117-439
Walcheren/N.-enZ.-Beveland: A.Pouwer, Veerseweg 30, Veere, tel.01180-216
Zeeuws-Vlaanderen: S.Vlieger, Bellamystraat 63, Terneuzen,

West-Brabant: Bergen op Zoom: mw.M.v/d Putten, Semmelweisweg 5, Bergen op Zoom, tel.01640-41669
Bergen op Zoom: M.J.Franken, Noordsingel 232, Bergen op Z.,tl.01640-33411
Roosendaal: P.de Man, Pastoor v.Akenstr.114, Roosendaal, tel.01650-43647
Wijk en Aalburg: G.A.Heede, De Vlijt 28, Wijk en Aalburg, tl.04164-1104

Noord- en Midden-
Limburg: Roermond: H.Oomen, Rijksweg Zuid 65, Zwalmen, tel.04740-1975
Venlo: P.v/d Munnik, Molenbossen 274, Venlo, tel.077-22812
Venray: H.Boenders, Korte Drilweg 2, Venray, tel.04780-5848

televisietoespraak Jan Terlouw

zendtijd politieke partijen
20 april 1977

Een politieke partij kan er niet mee volstaan te luisteren naar wat zijn kiezers zeggen en die kiezers dan te vertegenwoordigen.

Een politieke partij moet midden in de samenleving staan, moet daarin doordringen, zich vasthouden, en luisteren naar wat de mensen willen maar wat ze misschien niet kunnen uitspreken, naar hun verlangens waarvan ze zich niet bewust zijn dat het verlangens zijn, hun onvrede die niet als onvrede is herkend.

Wij leven in een crisis van de westelijke cultuur.

De aandacht voor het bezit heeft zulke wanstaltige vormen aangenomen, dat alle andere waarden erdoor worden verstikt.

- Hebben in plaats van zijn;
- Bevrediging in plaats van verlangen;
- Mèer in plaats van beter.

Een crisis van de westelijke cultuur, die blijkt uit een menigte symptomen.

- Waar moet je heen met een samenleving die overweegt een groeiend leger verslaafden de heroïne ter beschikking te stellen om daardoor weliswaar niet het aantal slachtoffers van de hard drugs, maar dan toch de misdaad binnen de perken te houden;
- Wat is dat voor een samenleving waar, als er een kind in de gracht valt, mensen met lege ogen op de kant staan te wachten of er een gemeentelijke dienst komt om het kind te redden, met de berusting alsof ze menen dat ze niet mogen ingrijpen, omdat de verordeningen dat niet toestaan;
- Wat is er aan de hand met een samenleving waarin het zo langzamerhand eerder regel dan uitzondering lijkt dat je ouders gescheiden zijn;
- waarin - ondanks een peperdure gezondheidszorg - het ziekteverzuim nog steeds toeneemt;
- waarin effectieve voorbehoedmiddelen abortus niet kunnen voorkomen;
- waarin machines de plaats innemen van menselijke contacten en wij corresponderen met computers, die op je vriendelijke doch dringende mededelingen blijven reageren met ponskaarten, niet vrouwen s.v.p.

Er is aan de hand dat wij schijnen te denken dat ieders behoefte kan worden bevredigd met hogere welvaart, dat iedere vraag kan worden beantwoord met financiële middelen, dat iedere noodkreet kan worden gesmoord met georganiseerde steun, op wetenschappelijke basis.

Wij denken dat ten onrechte.

Ik denk dat waar onze samenleving aan mank gaat, dat is eigen, individuele verantwoordelijkheid, voor jezelf en voor elkaar.

Eigen verantwoordelijkheid. Niet de verantwoordelijkheid van de overheid, van de Minister van Justitie voor onze ethiek, voor onze normen. Die tijd is voorbij.

Nog niet zo lang gelden bepaalde de Kerk, of de Staat, of de spraakmakende Gemeente, of je Baas, hoe je je had te gedragen. Wee je gebeente als je je zinnen liet prikkelen, of met een meisje van een ietsje pietsje ander geloof wou trouwen, als je je haar wou laten groeien of het zeeget uit wou.

DE BRIEF

Er is binnen en buiten de partij nogal wat beroering ontstaan over de brief, die onze voorzitter, J.F. Glastra van Loon, op 23 februari 1977 richtte aan een aantal directeuren voor een persoonlijke bijdrage in het verkiezingsfonds. W.L. Brugsma heeft in de Haagse Post van 23 april 1977 een afkeurend stuk over deze brief geschreven. Het Hoofdbestuur stelt er prijs op de leden hierover de juiste feiten te verstrekken.

1. De brief vroeg om een persoonlijke bijdrage en niet om steun van het bedrijfsleven.
2. Alle brieven zijn gericht aan personen, al zijn in een aantal gevallen noodgedwongen de zakenadressen gebruikt.
3. Op alle antwoorden, die namens bedrijven zijn verzonden, is direct schriftelijk gereageerd door te wijzen op het gezeten misverstand.
4. De weergegeven standpunten over de PvdA, PPR, CDA en VVD zijn overeenkomstig eerdere en latere uitspraken gedaan.
5. De brief is, in tegenstelling tot andere berichten, volledig in overleg met het Hoofdbestuur en de Campagnecommissie opgesteld en verzonden.
6. De misverstanden, die door deze brief zijn ontstaan, betreurt het Hoofdbestuur ten zeerste en zijn aanleiding geweest geen verdere externe wervingsacties voor het Verkiezingsfonds meer te ondernemen.

HOOFDBESTUUR

Dat beslisten anderen voor je, degenen die boven je gesteld waren, zoals dat heette, degenen die in het geniep deden wat jij niet mocht. Die tijd is voorbij, en we willen hem niet terug.

Maar de waanzinnige nadruk op materieel bezit heeft ons geen tijd gelaten om, toen de verantwoordelijkheid van de gezagsdragers wegviel, daarvoor de eigen verantwoordelijkheid in te vullen en uit te bouwen.

Eigen verantwoordelijkheid voor zwanger raken.

Eigen verantwoordelijkheid voor het bieden van een thuisbasis voor je kind, maar ook voor je homosexuele vriend of vriendin, voor allen met wie je een bijzondere band hebt.

Eigen verantwoordelijkheid, ook voor het aanvâarden van verschillen tussen mensen, en verschillen van opvattingen. Niet alleen verschil in levensbeschouwelijke opvattingen (dat lukt nog tegenwoordig wel), maar ook in politieke opvattingen.

Het is hoog tijd dat we aan deze eigen verantwoordelijkheid werken, in plaats van alle aandacht geven aan materieel gewin.

Het CDA spreekt veel over eigen verantwoordelijkheid, met name als het gaat over arbeidsverhoudingen, onderwijs, sociaal-culturele voorzieningen.

D'66 kan dat op zichzelf waarderen, maar wij menen dat deze eigen verantwoordelijkheid moet en kan worden uitgebreid, ook als het gaat om andere zedelijke normen.

Velen dwalen nogal stuurloos rond in het niemandsland tussen enerzijds de overheid als zedenmeester (want ze voelen: dat kan niet meer, dat is ongeloofwaardig geworden) en de eigen verantwoordelijkheid, jijzelf de opsteller en beider van de zeden. En laten we alsjeblieft de sex of de erotiek niet overtrekken. De zeden, dat gaat immers ook om vragen als - de bewapeningswedloop, het opnemen van wapenen, het gebruik van geweld;
- de verdeling van de welvaart, in ons land en in de wereld;
- de verhouding tot andere mensen, respect, verdraagzaamheid, waardering, aanvaarding;
- zelfbeheersing, inzet, arbeidsvreugd.

Men zegt van D'66 in het algemeen, men zegt van mij in het bijzonder, dat ik de neiging heb om problemen te ontpolitiseren. Ik zou proberen de scherpte van belangentegenstellingen weg te nemen, verschillen te verdoezelen.

Het is een beetje anders.

D'66 vindt dat de belangentegenstellingen tussen groepen mensen sterk zijn verschoven.

Minder dan vroeger gaat het om monopolie van kapitaal. Het gaat nu meer om monopolie van kennis, van informatie, van de mogelijkheid om de technocratie nog technocratischer te maken, het monopolie van besluitvorming. En maar zelden gaat de politieke strijd over deze belangentegenstellingen, van wetters en niet-wetters.

Er is nog een verschil. D'66 vindt dat - althans in ons land - de belangentegenstellingen tussen mensen met ongelijk inkomen en bezit, hoewel natuurlijk nog aanwezig en niet onbelangrijk, toch ook gedeeltelijk hebben plaatsgemaakt voor problemen, voor belangen die ons allemaal aangaan, problemen die te maken hebben met de crisis van de hebbelijke westelijke cultuur.

Die problemen politiseert D'66.

Ik heb als eens eerder aangehaald een uitspraak van Zarathustra: 'uw vruchten zijn wel rijp, maar gij zijt niet rijp voor uw vruchten'. Vijfhonderd jaar voor Christus uitgesproken en voor de industriële westelijke samenleving van nu toepasselijker dan ooit.

Onze vruchten zijn wel rijp ...

Niet waar, je kunt niet staande houden dat de gestroomlijnde automobiel, de maanraket, de infraroodfotografie, de computer en de open hartoperatie geen rijpe vruchten zijn van het menselijk brein, van het technisch kunnen. Ook de atoombom is zo'n vrucht, het chemisch ontbladeringsmiddel, de laserstraal en de diepzeebom.

Ik waag een volgende stap en verklaar tot rijpe vruchten het monetair stelsel, het landbouwegalisatiefonds, de Verenigde Naties en de ontwapeningsbesprekingen.

Of hebt u deze nog liever, evenzeer rijpe vruchten zijn het culturele verdrag, het perscommuniqué, het diplomatiek jargon en het beleefdheidsbezoek.

Wij kunnen met deze rijpe vruchten niet omgaan. Wij zijn niet rijp voor onze vruchten.

Want wat zien we. Eertijds - niet meer dan enkele tientallen jaren gelden - was de samenleving doortrokken van vriendendiensten en burenplichten. Bij ziekte van de boer, bevalling van de boerin, bij begrafenissen en huwelijken had men elkaar nodig en ongeschreven wetten schreven voor dat die hulp werd gegeven.

Nu heeft men elkaar niet meer nodig. De zwangere vrouw wordt van de paring tot de bevalling begeleid door deskundigen die haar beluisteren, bekloppen, haar bloed en haar ziel aftappen en bijvullen, gymnastiek met haar doen, haar voorbereiden op en wapenen tegen post-natale depressies en haar tenslotte 'verlossen' in een glimmend laboratorium, onder schijnwerpers.

Dit alles zal misschien wel goed zijn. Maar ik heb één bedenking. De rol van de buurvrouw, tegen wie vroeger werd geklaagd over misselijkheid en die het eten van komkommers aanraade (of wat dan ook), die kruikjes kwam warmen als het zover was, die rol is weggefallen en de leegte die daarvoor ontstond is niet opgevuld met ander menselijk contact.

Anders gezegd: als we dat niet willen hoeft onze oude vader niet meer bij ons in huis; de buurman hoeft niet meer in koetsje de dokter te gaan halen voor ons zieke kind; we zijn niet van acht robuste buurgenoten afhankelijk om onze geliefden naar hun laatste rustplaats te dragen; we hoeven niet meer een half uur in het buurtwinkeltje te wachten tot ons een pond bonen is afgewogen.

Wetenschap en techniek hebben bereikt dat dit alles beter, vlugger, betrouwbaarder kan worden opgelost. En dat is goed. Maar, er zijn daarbij menselijke contacten verloren gegaan die niet zijn vervangen door andere.

Daarom, denk ik, worden de mensen eenzaam.

Daarom is het misschien dat de mensen geen verantwoordelijkheid meer voor elkaar voelen.

Daarom citeer ik Zarathustra: 'we kunnen niet omgaan met onze verworvenheden. Wij zijn niet rijp voor onze rijpe vruchten.'

Dames en heren,

een politieke partij moet laten weten aan de kiezers wat hij van plan is met het beleid.

Dat staat in ons programma, heel gedetailleerd. De kiezers moeten ook weten hoe D'66 tegen de samenleving aankijkt, vanuit welke mentaliteit, met welke instelling.

Grondpolitiek, vermogensaanwasdeling, investeringen, zeker. Heel belangrijk. Toch zitten de mensen daar niet in de eerste plaats mee. De mensen snakken naar harmonie, met elkaar en met het bestaande.

Onze technocratie vliegt de mensen naar de keel.

Dáár zal ik het in deze verkiezingsstrijd voorál over hebben.

Ik dank u.

	J.de Lange	<u>Amsterdam</u> ,Montesori Lyceum,Lowaard 1	forum	15.00
	J.van Ginkel	<u>Hilversum</u> ,Pedagogische Akademie Lutgerus, <u>Oude Amersfoortseweg 79</u>	forum	13.30
	mw.I.Lambers	<u>Vlissingen</u> , 't Oppehof (o.a.Ria Beckers)	forum	20.00
	mw.J.Boogaers	<u>Middelburg</u> ,Nijverheidsschool, Nieuwervestraat 2	pol.dag	9.30
20/5	E.Nypels	<u>Den Helder</u> ,D'66 bijeenkomst	lezing	20.00
	W.Dik	<u>Sittard</u> , Aktiviteitscentrum Donkiesjot, Kapittelstraat 6	forum	20.30
	mw.T.Benden	<u>Kerkrade</u> , sociëteit Ahimsa, Blijerheidestraat 135	pol.kafé	19.30
21/5	C.Mertens	<u>Amsterdam</u> ,Buurthuis De Tulp, Postjeskade 200	markt + forum	14.00
	W.Dik	<u>Tiel</u> ,Jeugdcentrum De Spil, Binnenhoek 13	pol.dag	14.00
	mw.S.Bischoff v.H.	<u>Delft</u> ,Waagtheater	pol.markt	10.30
	mw.E.Wessel	<u>Rijswijk</u> ,Oude Markt tegenover Hervormde Kerk	markt	11.00
	B.van Blokland	<u>Heemskerk</u> ,Centrum voor Werkenden Jongeren,A.Verherentstraat 1	forum	20.00
	regio	<u>Heemskerk</u> ,Buurtcentrum De Schuilhoek, v.Bronckhorststraat 1	markt	19.30
23/5	H.Zeevalking	<u>Amersfoort</u> ,Rijks Pedagogische Akademie, <u>Keerkring 5</u>	lezing	20.00
	Jan Terlouw	<u>Amersfoort</u> ,D'66 bijeenkomst, Hof van Gelre,Hoofdstraat 21	lezing	20.00
	C.Mertens	<u>Castricum</u> , D'66 bijeenkomst, Geesterhage,Somerweg	forum	20.00
	mw.E.Wessel	<u>Amsterdam</u> ,Chr.Scholengemeenschap, Nieuwendammerkade 31	forum	11.00
		<u>Den Haag</u> ,Vrouwenhuis 't Kijkhuis, Noordeinde 140,emancipatie	forum	20.00
	mw.I.Lambers	<u>Bunnik</u> , "De Witte Huisjes", Dorpsstraat	forum	20.00
	mw.S.Bischoff v.H.	<u>Rotterdam</u> ,Scholengemeenschap,Van Bijkershoekweg 97,(Schiebroek)	forum	20.00
	J.v.d.Hazel	<u>Hoewelaken</u> ,Dorpshuis De Stuw, Meerveeldlaan 22	lezing	20.00
	mw.M.van Beek	<u>Breukelen</u> ,Heycop 2, over Bejaardenbeleid	lezing	20.30
24/5	C.Mertens	<u>Haarlem</u> ,Mr.Johan Enschedé MEAO-school, Oude Zijlvest 27	forum	10.00
	J.v.d.Hazel	<u>Utrecht</u> ,D'66 bijeenkomst, Poort v.Kleef,Mariaplaats	lezing	20.00

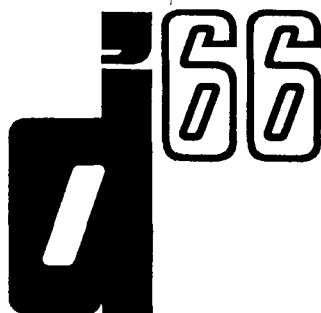
Deze lijst is niet compleet; er zijn nog een aantal spreekbeurten niet ingevuld. Nadere informatie is altijd verkrijgbaar bij het Kampagne-team,Den Haag.

20 MEI , 20.00 UUR

**INSTALLATIEVERGADERING
VOORLOPIGE ADVIESRAAD**

- INSTALLATIE VAR
- VERKIEZING VOORZITTER
- POLITIEKE REDE JAN TERLOUW
- NA AFLOOP INFORMEEL SAMENZIJN

KRASNAPOLSKY,AMSTERDAM

VERKIEZINGSUITSLAGBIJEENKOMST

TIVOLI . UTRECHT

25 MEI van 20.00 uur af